

Vaikuttavuus syntyy yhteistyöstä – havaintoja UIIN-konferenssista Tukholmassa

8.9.2026

Kesäkuussa 2026 Tukholmassa järjestetty UIIN (University Industry Innovation Network) -konferenssi kokosi jälleen yhteen yli 500 korkeakoulujen, tutkimusorganisaatioiden, yritysten ja innovaatioekosysteemien asiantuntijaa yhteensä noin 150 organisaatiosta sekä 40 maasta. Kolmen konferenssipäivän aikana saatu viesti oli selkeä: korkeakoulujen merkitys yhteiskunnassa kasvaa, mutta samalla niiden on uudistettava toimintatapojaan pysyäkseen muutoksen mukana.

Konferenssin keskeinen kysymys olikin, miten tieto, tutkimus ja osaaminen voidaan muuttaa yhteiskunnalliseksi vaikuttavuudeksi.

Yliopistot ja korkeakoulut elävät murroksen keskellä

Ruotsin kuninkaallisen insinööritiedeakatemian (IVA) johtaja Sylvia Schwaag Serger muistutti, että emme elä tavanomaisia aikoja. Tekoäly, väestörakenteen muutokset, geopoliittiset jännitteet ja ilmastokriisi muuttavat toimintaympäristöä nopeammin kuin mihin korkeakoulut ovat aikaisemmin tottuneet.

Keskeisenä huolena on korkeakoulujen ja yhteiskunnan välinen etäisyys. Jos korkeakoulut eivät kykene uudistumaan riittävän nopeasti, ne voivat menettää osan merkityksestään yhteiskunnan ongelmien

ratkaisijoina.

Toisaalta yhteiskunta tarvitsee korkeakouluja enemmän kuin koskaan. Siksi tarvitaan tutkimukseen perustuvaa tietoa, kykyä hahmottaa kokonaisuuksia sekä osaajia, jotka pystyvät toimimaan monimutkaisissa ja nopeasti muuttuvissa ympäristöissä.

Ammattikorkeakoulujen erityinen vahvuus on niiden tiivis yhteys ympäröivään yhteiskuntaan. Yritysten, julkisten organisaatioiden ja muiden alueellisten toimijoiden tarpeiden muuttuessa nopeasti myös korkeakoulujen on uudistettava toimintaansa jatkuvasti. SEAMKin kannalta tämä tarkoittaa kykyä kuunnella alueen toimijoita, ennakoida tulevia osaamistarpeita ja kehittää ratkaisuja yhdessä kumppaneiden kanssa.

Samalla yhteistyön toimintaympäristö on kuitenkin yhä kansainvälisempi. Esimerkiksi yhdeksän eurooppalaisen korkeakoulun muodostama HEROES-allianssi tarjoaa SEAMKille mahdollisuuden yhdistää alueelliset verkostot eurooppalaiseen yhteistyöhön ja etsiä ratkaisuja yhteisiin haasteisiin yhdessä muiden korkeakoulujen ja niiden sidosryhmien kanssa.

Vaikuttavuus ei synny yksin

Monessa puheenvuorossa toistui sama ajatus. Vaikuttavuus ei synny tutkimuksen tai innovaatioiden määrästä, vaan siitä, miten tulokset saadaan oikeasti käyttöön. UIIN:n toimitusjohtaja Arno Meerman kuvasi tilannetta klassisella esimerkillä. Nurmikolla yksin tanssiva ihminen ei vielä muodosta liikettä. Liike syntyy vasta, kun muut liittyvät mukaan. Sama pätee korkeakoulujen vaikuttavuuteen. Vaikutukset syntyvät vasta silloin, kun yritykset, julkiset toimijat, opiskelijat ja muut kumppanit ottavat syntyneet tutkimustulokset käyttöön ja kehittävät niitä edelleen.

Konferenssissa korostettiin, että vaikuttavuuden tulee olla korkeakoulujen ydintehtävä eikä ainoastaan tutkimuksen tai koulutuksen sivutuote. SEAMKin näkökulmasta viesti on tuttu mutta edelleen ajankohtainen. Vaikuttavuus rakentuu ennen kaikkea yhteistyössä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Mitä tiiviimmin yhteistyö integroidaan TKI-toimintaan ja koulutukseen, sitä suurempi on myös yhteiskunnallinen vaikutus. Tämä kuitenkin edellyttää uusia toimintamalleja sekä kannustimia, jotka tukevat yhteiskehittämistä.

Tutkimuksesta vaikuttavuuteen

Useissa puheenvuoroissa käsiteltiin tutkimustulosten hyödyntämispolkuja käytännössä. Konkreettista käyttöönottoa voidaan edistää monella eri tavalla, esimerkiksi tutkimusjulkaisujen, asiantuntijatyön, yhteiskunnallisen keskustelun, osaamisen siirron, lisensioinnin tai uusien yritysten kautta.

Ruotsalaisissa korkeakouluissa vaikuttavuuden rakentaminen nähdään prosessina, joka alkaa jo tutkimuksen alkuvaiheessa. Keskeistä on tunnistaa immateriaalioikeuksien ja tutkimustulosten hyödyntämiseen liittyvät mahdollisuudet mahdollisimman varhain sekä tarjota tutkijoille tukea niiden edistämiseen. Viestintäosaaminen, vaikuttavuuden arviointi ja onnistuneiden tapausten esiin nostaminen ovat keskeisiä välineitä tutkimuksen yhteiskunnallisen merkityksen vahvistamisessa.

Samalla muistutettiin, että vaikuttavuutta ei synny ilman tarinoita. Vaikuttavuuden osoittaminen edellyttää konkreettisia esimerkkejä siitä, miten uusien tutkimustulosten käyttöönotto on muuttanut toimintaa organisaatioissa tai koko yhteiskunnassa.

Myös SEAMKin TKI-hankkeissa kehitetään vuosittain runsaasti uusia toimintamalleja, työkaluja ja osaamista, mutta niiden vaikuttavuus ei aina näy ulospäin. Konferenssissa korostettu vaikuttavuuden näkyväksi tekeminen tarjoaakin tähän tärkeän kehittämiskohteen. Tarvitaan enemmän vaikuttavuustarinoita, konkreettisia esimerkkejä ja systemaattista seurantaa siitä, miten TKI-toiminta hyödyttää yrityksiä ja muita alueen toimijoita.

Vaikuttavuus on yhteinen tehtävä

Konferenssin viestit olivat monella tavalla tuttuja ammattikorkeakoulukontekstissa. Juuri alueellinen vaikuttavuus, yritysyhteistyö ja käytännönläheinen kehittäminen ovat ammattikorkeakoulujen vahvuuksia. Silti konferenssi herätti pohtimaan, miten vaikuttavuutta voitaisiin SEAMKissa vahvistaa entisestään.

Ensinnäkin strategisia kumppanuuksia kannattaa edelleen syventää. Yksittäisten projektien sijaan yhä tärkeämmäksi nousevat pitkäjänteiset suhteet yrityksiin sekä alueellisiin ekosysteemeihin.

Toiseksi vaikuttavuuden näkyväksi tekemiseen kannattaa panostaa nykyistä systemaattisemmin. SEAMKissa syntyy jatkuvasti uusia toimintamalleja, ratkaisuja tai vaikka uusia kumppanuuksia. Näiden tunnistaminen, dokumentointi ja tarinallistaminen tukevat laajemmin sekä alueellista vaikuttavuutta että organisaation tunnettuutta. Toimenpiteiden ja tulosten viestintä on merkittävä osa hankkeen vaikuttavuuden lisäämistä. Tähän kehitetään ratkaisuja parhaillaan SEAMKissa käynnissä olevassa VAIKUTTAVA – hankkeiden vaikuttavuuden tehostaminen tekoälyllä Etelä-Pohjanmaalla-hankkeen toimenpiteillä.

Kolmanneksi TKI-toiminnan hyödyntämispolkuja kannattaa edelleen vahvistaa. Tämä voisi esimerkiksi tarkoittaa TKI-hankkeissa syntyneiden innovaatioiden systemaattista tunnistamista, kaupallistamisosaamisen kasvattamista sekä uusien yhteistyömallien rakentamista yritysten kanssa. Tulosten hyödyntämistä yrityksissä voidaan parantaa myös SEAMKin Jälkihoito-mallin avulla.

Neljänneksi monialaisuus ja systeeminen ajattelu korostuvat tulevaisuudessa entistä enemmän. Monet yhteiskunnan uudet keskeiset haasteet (esimerkiksi vihreä siirtymä, digitalisaatio, huoltovarmuus tai tekoälyn hyödyntäminen), eivät ratkea ainoastaan yhden alan osaamisella. Ne edellyttävät eri alojen asiantuntijoiden yhteistyötä sekä myös kykyä rakentaa uudenlaisia ratkaisuja organisaatiorajojenkin yli. Tähän tarjoaa mahdollisuuksia myös HEROES-allianssi, sillä allianssiyhteistyö voi parhaimmillaan tuoda yhteen eri alueiden osaamista ja toimijoita sekä tarjota yrityksille ja muille kumppaneille uusia kansainvälisiä yhteistyömahdollisuuksia.

Konferenssin ehkä tärkein viesti oli, että vaikuttavuus ei synny yksin TKI-toiminnasta eikä yksittäisistä kumppanuuksista, vaan niiden yhteisvaikutuksesta. SEAMKin kaltaiselle alueelliselle korkeakoululle tämä on ennen kaikkea mahdollisuus. Vaikuttavuus rakentuu siellä, missä ihmiset, organisaatiot ja ideat kohtaavat. Juuri tällaisten kohtaamisten mahdollistamisessa ja rakentamisessa ammattikorkeakouluilla on toivottavasti jatkossakin vahva rooli.

Seliina Päällysaho
Tutkimuspäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja on kehittänyt erilaisia toimintamalleja tukemaan korkeakoulujen ja yritysten välistä yhteistyötä ja työskentelee parhaillaan Sitran rahoittamassa Kohti TKI-kiihdyttämöä – yrityslähtöinen polku tutkimusyhteistyöhön (Innopolku) -hankkeessa sekä Euroopan unionin rahoittamassa (Erasmus+) Heroes-hankkeessa.

Taru Mäki
Tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja on kehittänyt Jälkihoito-mallin ja vaikuttavuuden mittaristoja TKI-hankkeissa. Tutkimusalueena on erityisesti tiedon jakamisen vaikuttavuuden kehittäminen pk-yritysyhteistyössä.

Terhi Ojaniemi
Aluekehittäjä
SEAMK

Kirjoittaja toimii työssään SEAMK Maakuntakorkeakoulussa aluekehittämisen keskiössä korkeakoulun ja alueen yritysten rajapinnassa.